

У результаті застосування методу «конкурентних груп» констатували значне бажання як у I, так і у II групі бути конкурентоспроможними. Обидві групи синтезували наукові дослідження цього напрямку, за даними кафедри стоматології Інституту післядипломної освіти Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, де вони навчалися. Інтерни аргументували свої власні судження про цю проблему. Конкурентна боротьба розгорталась так активно й емоційно, що викладачу важко було виділити лідируючу групу. Таким чином, у результаті конкурентної боротьби II група змогла подолати свою недостатню самооцінку. Так, як приклад, обидві групи не тільки змогли оцінити глобальність представленої проблеми, а й висловили та аргументували свою власну, незалежну точку зору про роль і місце недоліку харчування та рівня психоемоційного стану, як факторів передумови розвитку нервової анорексії.

Незважаючи на конкурентну боротьбу, було продемонстровано бажання кожної із груп у співпраці досягнути поставленої мети в повному обсязі. Слід відзначити, що вони сперечались і погоджувалися, відішли від стереотипного мислення, намагалися знайти відповіді в базисних фундаментальних знаннях і даних сучасної наукової літератури тощо.

Зазначимо, що у III групі лікарів-інтернів на першому етапі запропонований метод «доповідь і дискусія» просувався не так ефективно, як припускали. Скутість, стриманість, невисокі теоретичні знання, а також низька самооцінка не давали можливості відшукати вірний шлях до поставленої мети. Однак за допомогою викладача більшість у цій групі змогли подолати сором'язливість і більш активно брати участь у дискусії.

Незважаючи на певні труднощі під час дискусії, інтерни відчували себе більш упевнено та усвідомили можливості подолати труднощі навчання. Ще на підсвідомому рівні вони вже використовували закони індукції й дедукції при досягненні мети. Таким чином, у результаті вибраного — методу «доповідь і дискусія» у III групі в цілому змінилась філософія мислення інтернів про процес навчання.

Висновки

Запропонований диференційований підхід до вибору методів активного навчання на етапі первинної спеціалізації (інтернатури) лікарів-стоматологів показав його ефективність в освітньому процесі, спрямованому на формування сучасного, висококваліфікованого, конкурентоспроможного лікаря.

Активний метод навчального процесу, що базується на базисних фундаментальних знаннях, є основним методом оптимізації педагогічного процесу на етапі післядипломної освіти.

ФОРМУВАННЯ СВІДОМОЇ МОТИВАЦІЇ НА ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Ляпун В. І.

Кременчуцький медичний коледж імені В.І.Литвиненка

Сьогодні проблема здоров'я молоді є досить актуальною. Паління, алкоголь, наркотики згубно впливають на молоде покоління. Тому саме пропаганда здорового способу життя серед студентської молоді, виховання культури здоров'я, формування життєвих навичок здорового способу життя здійснюється у Кременчуцькому медичному коледжі імені В. І.

Литвиненка на заняттях з біології, медичної генетики, анатомії, фізіології, фізичної культури та основ безпеки життєдіяльності. У своїй роботі викладачі керуються Концепцією формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 21.06.2004 року № 605 [1].

Здоров'я за визначенням ВООЗ – це стан повного фізичного, душевного (духовного) та соціального благополуччя, а не лише відсутність хвороби чи фізичних вад. Тому здоров'я розглядається не лише як ресурс, а як мета життя. За Національною програмою „Діти України” визначено чотири аспекти здоров'я: фізичне, психічне, духовне, соціальне. Стан здоров'я людини залежить не тільки від біологічних факторів, навколишнього та соціального середовища, а й від того, чи становить власне здоров'я людини для неї цінність [2].

Проблема збереження здоров'я наших дітей під час навчання в школі та після її закінчення була і залишається актуальною. А на сьогоднішній день все менше залишається дітей, які навчаються і закінчують школу чи ВУЗ здоровими. Тому важливою складовою навчально-виховного процесу є формування мотивації до збереження і зміцнення здоров'я.

Критеріями формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді є:

– *на рівні фізичного здоров'я*: прагнення до фізичної досконалості, фізична розвиненість, загартованість організму, дотримання раціонального режиму дня, виконання вимог особистої гігієни, правильне харчування;

– *на рівні психічного здоров'я (психологічного комфорту)*: відповідність пізнавальної діяльності своєму віку, наявність саморегуляції, адекватна самооцінка.

– *на рівні духовного здоров'я*: узгодженість загальнолюдських та національних морально-духовних цінностей, відчуття прекрасного у житті, в природі, у мистецтві;

– *на рівні соціального здоров'я (соціального благополуччя)*: сформована громадянська відповідальність за наслідки нездорового способу життя, соціально орієнтована комунікативність, доброзичливість у ставленні до людини, здатність до само актуалізації, саморегуляції, самовиховання [3].

Викладачі біології та фізичної культури своїми предметами сприяють збереженню, збагаченню, розумінню цінності здоров'я.

Викладачі словесності засобом художнього слова сприяють пізнанню людиною світу, життя, формують певні практичні навички. Декламування віршів напам'ять, читання текстів уголос розвивають дихальну систему.

Викладач фізики формує здоров'я студентів під час практичних занять. Так, вивчаючи тему „Звук”, можна згадати будову вуха і відмітити, що найстрашнішим ворогом здоров'я є шум, при вивченні теми „Броунівський рух” нагадати, що таким фактором є пил.

Виховання здорової людини відбувається і на заняттях з географії, зокрема, при вивченні основних видів людської діяльності звертається увага на створення сприятливих умов для життя і всебічного розвитку особистості.

При вивченні хімії намагаюся подавати більшість тем так, щоб вони стосувалися здоров'я людини. Вивчення будь-якого класу речовин завершується інформацією про їх фізіологічну дію на організм. Так, при вивченні

теми „Спирти“ наголошується на негативній дії алкоголю та наркотиків на організм людини, а в темі „Нітрогеновмісні органічні сполуки“ – на наслідки тютюнопаління.

Курс біології в коледжі разом з анатомією, фізіологією фізичним вихованням має широкі можливості для формування в студентів належних умінь і навичок здорового способу життя. Наприклад, будова і функції опорно-рухового апарату; основи профілактики порушень постави, роль м'язової системи для збереження здоров'я; значення здорового способу життя для нормального функціонування серцево-судинної системи; вплив на стан здоров'я наркотичних речовин, алкоголю, куріння, вплив стану навколишнього середовища на загальний стан людини. Через усвідомлення студентами життєвої необхідності та надзвичайної важливості дотримання здорового способу життя, через вивчення предметів природничого циклу, здійснюється позитивна мотивація на освоєння ними навичок самостійної діяльності, спрямованих на зміцнення свого здоров'я.

Як викладач біології ставлю за мету давати студентам теоретичні знання про здоров'я та його складові частини, як воно закладається у людини з самого народження, як зберігається і руйнується. Намагаюся розкрити студентам, що здоров'я – поняття багатопланове і містить у собі не лише фізичну складову, а й психічну, соціальну, духовну. Студенти в основному цінують фізичне здоров'я, тобто злагоджене функціонування окремих органів і всіх систем органів. Більшість першокурсників розуміють, що психічне здоров'я не менш важливе, ніж фізичне. Розкриваю студентам те, що саме психічне здоров'я складається із емоційної частини, до якої входять самоповага, гарний настрій, здатність розуміти почуття інших та розумової частини, що включає здатність одержувати й аналізувати інформацію та вміння використовувати цю інформацію у повсякденному житті.

Вивчаючи кожну тему розділів біології та екології знаходжу час, щоб звернути увагу студентів на бережливе ставлення до свого організму і навколишнього середовища. Виходячи з цього:

- намагаюся створювати в аудиторії комфортну атмосферу, адже проводити заняття в аудиторії, де все на своєму місці і немає нічого зайвого – це важлива складова досягнення успіху у навчанні;
- допомагаю створити емоційний комфорт та ситуацію успіху, що є профілактичним способом запобігання психічного травматизму, стресу, невроту;

- уважно вивчаю на протязі I семестру, а потім враховую індивідуальні стилі навчання, майже, кожного студента, тобто тип темпераменту, вміння вірно сформулювати свою думку, що допомагає мені встановити на що здатен у навчанні той або інший студент;

- забезпечую таку атмосферу, щоб студенти не боялися викладача, інакше вони не можуть сконцентрувати увагу, не можуть запам'ятати необхідного, тому що стрес ніколи не буває продуктивним і здоровим явищем;

- вивчаючи основи генетики, пропагую: важливість здорового способу життя, необхідність профілактики захворювань, дотримання сексуальної поведінки, що впливає на функціонування репродуктивної системи, яка є запорукою майбутнього здорового сімейного життя;

- при вивченні теми : «Обмін речовин та енергії» звертаю увагу на значення раціонального харчування, дотримання режиму сну та бадьорості, важливість загартовування;

-використання рефлексії на заняттях фіксує власне ставлення кожного до заняття і виховує стійку соціальну позицію, тому я намагаюсь, щоб студенти у більшості випадків ішли із занять біології, хімії задоволеними почутим, побаченим та реалізувавши себе: «успіх породжує успіх, а невдача — невдачу».

Предмет «Біологія та екологія» є одним з базових, який формує цінності, що виражаються у формі компетентностей. Вище згадані методи сприяють формуванню у студентів компетентнісного ставлення до свого здоров'я, а на сьогоднішній день здоров'язберігаючі компетентності пов'язані з готовністю вести здоровий спосіб життя у фізичній, соціальній, психічній та духовній сферах.

А ще компетентнісне ставлення до здоров'я перекликається із таким завданням курсу біологічної науки як: формування емоційно-ціннісного ставлення до природи, до себе, до людей, до загальнолюдських духовних цінностей.

Висновок: керуючись такими методами у викладанні біології та інших природничих дисциплін формується в студентів компетентнісне ставлення до особистого здоров'я як найважливішої ланки повноцінного життя людини.

Література

1. Концепція формування позитивної її мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді. (Наказ МОН України від 21.06.2004 року № 605.
2. Боднарівська Н. А. Розробка інформаційного проекту «Особистісно-цілісний підхід до формування здорового способу життя» / Н. А. Боднарівська // Біологія : науково-методичний журнал. — 2010. — № 14. — С. 7-10.
3. Формування навичок здорового способу життя в дітей та підлітків: навч. посіб. за ред. В.Г. Панка. — К.: Ніка-Центр, 2002.

РАННЯ ДІАГНОСТИКА ПОРУШЕНЬ ГОЛОСУ У ПЕДАГОГІВ

Масляк В.В., Кондель В.М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Професія педагога вимагає значного інтелектуального напруження для найкращого викладання освітнього матеріалу, яке у свою чергу, може спричинити стресову ситуацію. Це, у більшості випадків, призводить ще й до порушень голосу. В останнє десятиліття спостерігається стійка тенденція до збільшення (на 55-60%) захворюваності голосового апарату серед педагогів. Однією з найголовніших причин порушень голосу є перенапруження голосового апарату [4].

Аналіз наукових досліджень показав низку факторів, які негативно впливають на стан голосового апарату, а саме: велике голосове навантаження протягом усього трудового дня; спілкування педагога з дітьми протягом робочого дня безупинне і різноманітне; підвищений рівень шуму в дитячому колективі, що призводить до заглушення голосу педагога і змушує його говорити голосніше звичайного з метою забезпечення достатнього рівня чутності; педагог змушений часто змінювати силу голосу; присутність повітряно-крапельної інфекції в дитячому колективі і тісний контакт педагога з дітьми, а так само невміння дітей вчасно прикрити рот під час чхання або кашлю сприяє поширенню інфекції, яка легко проникає в